

Зміст

1. Управління активами інституційних інвесторів та адміністрування НПФ. Загальні результати	2
2. Результати діяльності індустрії управління активами ІСІ	3
2.1. Кількість КУА та ІСІ	3
2.2. Регіональний розподіл КУА та ІСІ	6
2.3. Вартість активів та чистих активів ІСІ	8
2.4. Чистий притік/відтік капіталу у відкритих ІСІ	9
2.5. Інвестори ІСІ	12
2.6. Структура активів ІСІ	14
2.7. Доходність ІСІ та інших напрямків інвестування	17
3. Резюме	19

1. Управління активами інституційних інвесторів та адміністрування НПФ.

Загальні результати

Кількість учасників ринку

Компанії з управління активами (КУА)

За 1-й квартал 2024 року загальна кількість **КУА** зменшилася на 6, до **278**. За 1-й квартал не було створено жодної нової КУА.

Адміністратори недержавних пенсійних фондів (АНПФ)

Кількість **АНПФ** зменшилася за 1-й квартал 2024 року ще на одну: **16** на кінець березня. Серед них було п'ять компаній, які здійснювали винятково діяльність із адміністрування НПФ, решта – поєднували її з управлінням активами.

Інститути спільного інвестування (ІСІ)

У 1-му кварталі 2024 року, за даними УАІБ, було **зарєєстровано 19 нових ІСІ**. Із них 18 були венчурними корпоративними фондами, один – пайовим кваліфікаційним.

Загальна кількість **сформованих ІСІ, які досягли нормативу мінімального обсягу активів**, продовжила зростати: +15 фондів (+0.8%) і на 31.03.2024 становила **1787**. За 1-й квартал нормативу досягли 19 венчурних ІСІ.

Недержавні пенсійні фонди (НПФ)

Кількість **НПФ в управлінні КУА** станом на 31.03.2024, як і на початку року, за даними УАІБ, дорівнювала **52**, у тому числі 44 відкритих, два корпоративних та шість професійних. Активами НПФ управляли ті ж 30 КУА.

В **адмініструванні** 14-ти АНПФ-членів УАІБ на кінець березня 2024 року перебували **54 НПФ**: 45 відкритих (-2 за 1-й квартал), три корпоративних і шість професійних.

Страхові компанії (СК)

Кількість **СК, що передали свої активи в управління КУА**, у січні-березні 2024 року не змінилася: одна КУА надавала такі послуги **одній** СК.

Активи в управлінні та ВЧА

Інститути спільного інвестування (ІСІ)

Сукупні загальні активи діючих ІСІ, що перебували в управлінні КУА та досягли нормативів, на 31.03.2024 дорівнювали **614 102 млн грн**, за даними звітів фондів (+2.1% за квартал, +11.3% за останній рік).

Вартість чистих активів (ВЧА) усіх сформованих ІСІ у 1-му кварталі 2024 року прискорила зростання до 3.8% і на кінець березня сягнула **509 321 млн грн**. Позитивна динаміка вартості й активів, і ВЧА сформованих ІСІ у січні-березні спостерігалася в усіх секторах ІСІ за типами фондів, окрім закритих невенчурних ІСІ з приватним розміщенням.

Рух капіталу у відкритих ІСІ у 1-му кварталі 2024 року залишався негативним: **-2.7 млн грн**, після -4.3 млн грн за попередній квартал. Річний чистий відтік на кінець березня 2024 року сповільнився до -8.8 млн грн. При цьому **ВЧА** сектору збільшилася за квартал більш ніж на 1 млн грн, до понад **153 млн грн**.

Недержавні пенсійні фонди (НПФ)

Активи НПФ в управлінні КУА у 1-му кварталі 2024 року зросли ще на 4.7%. На кінець березня вони становили **2 906 млн грн**, за даними наявних звітів. Річне зростання прискорилося до 19.1%.

НПФ в адмініструванні членів УАІБ на кінець березня 2024 року мали **2 908 млн грн** активів, тож вони також зросли на 4.7% за 1-й квартал. За рік у березні ці активи додали 19.2%.

Страхові компанії (СК)

Активи СК в управлінні КУА у 1-му кварталі 2024 року сповільнили зростання до 6.8%, а за рік у березні – прискорили до 44.7%. Станом на 31.03.2024 ці активи дорівнювали понад **214 млн грн**.

2. Результати діяльності індустрії управління активами ІСІ

2.1. Кількість КУА та ІСІ

У січні-березні 2024 року індустрія управління активами інститутів спільного інвестування в Україні загалом продовжила тренди попереднього кварталу, демонструючи часткове кількісне зростання й нарощення активів в управлінні. Як і раніше, це відбувалося на тлі повномасштабної війни росії проти України, що увійшла у свій третій рік.

Кількість діючих **компаній з управління активами** у цей період зменшилася ще на 6 (-2.1%), до **278** на 31.03.2024 (рис. 1). За 1-й квартал не було створено жодної нової КУА.

Компаній, що мали фонди в управлінні та подали звіти про свою діяльність за 1-й квартал 2024 року, було 251. Вони, як і раніше, управляли від одного до 74-х ІСІ, а понад 97% таких компаній управляли принаймні одним венчурним фондом.

Упродовж 1-го кварталу 2024 року, за даними УАІБ, було **зарєєстровано 19 нових ІСІ** (після 35

за попередній квартал та проти трьох рік тому за аналогічний період і 45-ти – два роки тому, до 24.02.2022). Із них 18 були венчурними корпоративними фондами, один – пайовим кваліфікаційним.

Загальна кількість **сформованих ІСІ, які досягли нормативу мінімального обсягу активів** («визнаних»), у січні-березні 2024 року продовжила зростати: +15 фондів (+0.8%) і на 31.03.2024 становила **1787**. За останній рік, з урахуванням скорочення у 2-3-му кварталах 2023 року, вона збільшилася на 12 (+0.7%).

У 1-му кварталі 2024 року нормативу досягли 19 ІСІ (проти чотирьох рік тому та 48-ми – за січень-лютий 2022 року); усі вони були венчурними, 18 із них – КІФ, один – ПІФ.

Рис. 1. Динаміка кількості КУА та ІСІ у 1-му кв. 2021-24 рр.

З урахуванням фондів, що вийшли з ринку за 1-й квартал 2024 року, кількість сформованих діючих фондів серед венчурних КІФ зросла на 9 (+0.9%, табл. 1). Венчурних пайових фондів (ПІФ) стало більше на 8 (+1.3%), що переважно зумовлено збільшенням повноти й актуальності звітних даних про фонди в управлінні.

Врешті, на кінець березня венчурні КІФ становили 57.4% усіх сформованих ІСІ (практично як і на початку року). Частка ж венчурних фондів у цілому зросла з 93.3% до 93.5% (рис. 2). Станом на 31.03.2024 венчурних ІСІ всього було 1671 (+1.0% за 1-й квартал, +0.8% за рік).

Таблиця 1. Динаміка кількості ІСІ, що досягли нормативів, за типами, видами та правовими формами, у 1-му кв. 2021-24 рр.

Дата / Період	Всього	ПІФ*									КІФ*		
		ВД*	ВС*	ІД*	ІС*	ЗД*	ЗН*	ЗС*	ЗК*	ЗВ*	ЗН*	ЗК*	ЗВ*
31.03.2021	1523	10	7	15	4	3	21	1	3	719	51	5	684
31.03.2023	1775	7	10	15	4	2	20	1	8	688	44	6	970
30.06.2023	1764	7	10	15	4	2	20	1	8	677	44	6	970
30.09.2023	1762	7	10	15	4	2	20	1	8	662	43	6	984
31.12.2023	1772	7	10	15	4	2	20	1	8	637	45	6	1017
31.03.2024	1787	7	10	15	4	2	20	1	8	645	43	6	1026
Зміна за 1-й квартал 2024 року	15	0	0	0	0	0	0	0	0	8	-2	0	9
	0.8%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.3%	-4.4%	0.0%	0.9%
Зміна за рік	12	0	0	0	0	0	0	0	0	-43	-1	0	56
	0.7%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	-6.3%	-2.3%	0.0%	5.8%

* ВД – відкриті диверсифіковані ІСІ, ВС - відкриті спеціалізовані, ІД – інтервальні диверсифіковані, ІС - інтервальні спеціалізовані, ЗД – закриті диверсифіковані, ЗН - закриті недиверсифіковані невенчурні, ЗС - закриті спеціалізовані, ЗК - закриті кваліфікаційні, ЗВ - закриті недиверсифіковані венчурні ІСІ.

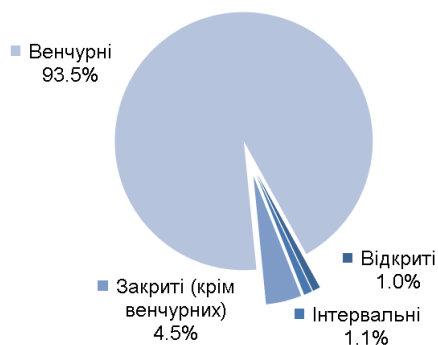

Рис. 2. ІСІ, що досягли нормативів, за типами фондів станом на 31.03.2024 р.

Кількість ІСІ, які ще не досягли нормативу мінімального розміру активів, тобто пайових фондів, на кінець березня 2024 року становила 38, або 2.1% від усіх ІСІ в управлінні (як і на початку року).

Таким чином, у 1-му кварталі 2024 року галузь ІСІ продовжила зростати з точки зору кількості фондів. Двигуном кількісного росту залишалися венчурні фонди, зокрема КІФ.

У процесі ліквідації, за даними УАІБ, у березні загалом залишалися або розпочали його 85 фондів

(4.8% від усіх визнаних ІСІ, після 4.6% на початку року). Серед них були: один відкритий, чотири інтервальних і два закритих диверсифікованих ПІФ, п'ять закритих недиверсифікованих ПІФ і один такий же КІФ, один закритий кваліфікаційний ПІФ, 67 венчурних ПІФ та чотири КІФ.

ІСІ з публічним розміщенням на кінець 1-го кварталу 2024 року було 72, після 74 на початку року (табл. 2). Кількість КУА, що управляють ІСІ з публічним розміщенням, зменшилася з 29 до 27.

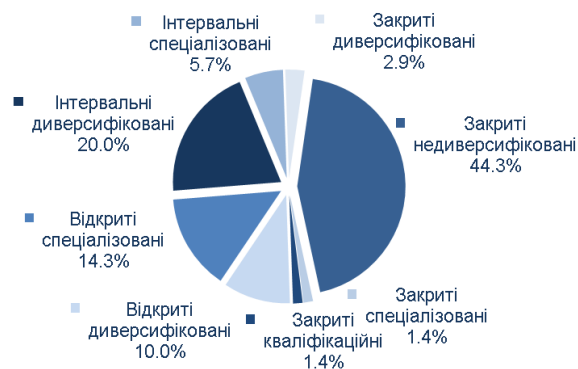

Рис. 3. ІСІ з публічним розміщенням станом на 31.03.2024 р.

Таблиця 2. Динаміка кількості ІСІ з публічним розміщенням у 1-му кв. 2021-24 рр.

Дата / Період	Всього	Відкриті			Інтервальні			Закриті				
		Д*	С*	Всього	Д*	С*	Всього	Д*	Н*	С*	К*	Всього
31.03.2021	75	10	7	17	14	4	18	3	34	2	1	40
31.03.2023	76	7	10	17	14	4	18	2	35	1	3	41
30.06.2023	75	7	10	17	14	4	18	2	34	1	3	40
30.09.2023	75	7	10	17	14	4	18	2	34	1	3	40
31.12.2023	74	7	10	17	14	4	18	2	33	1	3	39
31.03.2024	72	7	10	17	14	4	18	2	31	1	1	37
Зміна за 1-й квартал 2024 року	-2	0	0	0	0	0	0	0	-2	0	-2	-2
	-2.7%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	-6.1%	0.0%	-66.7%	-5.1%
Зміна за рік	-3	-3	3	0	0	0	0	-1	-3	-1	0	-3
	-4.0%	-30.0%	42.9%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	-33.3%	-8.8%	-50.0%	0.0%	-7.5%

* Д - диверсифіковані, С - спеціалізовані, Н - недиверсифіковані, К - кваліфікаційні.

Диверсифікованих та спеціалізованих ІСІ з публічною емісією на кінець березня 2024 року було 31 (табл. 3).

Склад фондів за класами активів¹ у 1-му кварталі суттєво не змінився. До фондів акцій було віднесено 5 ІСІ – ті ж два відкритих та три інтервальних, що й на початку року. Станом на 31.03.2024 клас фондів акцій зберігав частку 16.1% усіх диверсифікованих і спеціалізованих ІСІ з публічним розміщенням (рис. 4).

Фонди облігацій у березні 2024 року включали ті ж три відкритих ІСІ, що належали до цього класу на початку року. Їхня частка залишалася на рівні 12.9%.

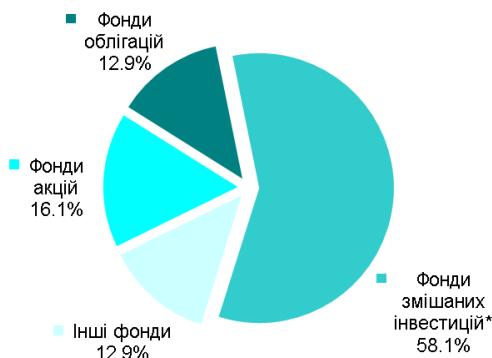

Рис. 4. Диверсифіковані ІСІ з публічною емісією за класами фондів станом на 31.03.2024 р.

Фонди змішаних інвестицій – 18 ІСІ – це 9 відкритих, 8 інтервальних та один закритий фонд на кінець березня 2024 року (-1 закритий фонд за 1-й квартал). Цей клас, відповідно, мав найбільшу частку – 58.1% диверсифікованих та спеціалізованих ІСІ з публічним розміщенням.

До «інших» фондів належали ті ж самі два відкритих та один інтервальний ІСІ, а також один – закритий (12.9%).

Таблиця 3. Динаміка диверсифікованих ІСІ з публічною емісією за класами фондів у 1-му кв. 2021-24 рр.

Дата / Період	Всього	Фонди акцій	Фонди облігацій	Фонди змішаних інвестицій*	Інші фонди
31.03.2021	32	1	2	26	3
31.03.2023**	30	4	3	20	3
30.06.2023**	30	4	3	20	3
30.09.2023**	30	4	3	20	3
31.12.2023	31	5	4	19	3
31.03.2024	31	5	4	18	4
Зміна за 1-й квартал 2024 року	0	0	0	-1	1
	0.0%	0.0%	0.0%	-5.3%	33.3%
Зміна за рік	-1	4	2	-8	1
	-3.1%	400.0%	100.0%	-30.8%	33.3%

* Мають і акції, і облігації, і грошові кошти у своїх портфелях.

** Відсутні дані щодо двох диверсифікованих інтервальних ІСІ, один із яких належав до фондів акцій, інший - фондів облігацій станом на 30.09.2022; на 31.12.2023 отримані звіти цих фондів дозволили віднести їх до цих класів знову, а один фонд, що належав до фондів змішаних інвестицій на 30.09.2023, на кінець року мав нульові активи і був у процесі ліквідації.

¹ Див. Ренкінги «ІСІ (диверсифіковані публічні) - за класами фондів» та Методику ренкінгування КУА та ІСІ за результатами їхньої діяльності на сайті УАІБ: <http://www.uaib.com.ua>.

2.2. Регіональний розподіл КУА та ІСІ

У Києві та столичному регіоні у січні-березні 2024 року загальна кількість **діючих КУА** вперше опустилася нижче 200, до 194 (рис. 5). Усі закриті в Україні КУА у цей період були саме київськими. За 1-й квартал тут не було відкрито жодної нової компанії. Частка Києва та області у регіональному розподілі КУА, відповідно, й далі зменшувалася, з 70.4% на початку року до 69.8% у березні.

У решті регіонів із ТОП-5 за чисельністю КУА у цьому кварталі вона не змінилася. Вага Дніпра та області на 31.03.2024 зросла із 7.0% до 7.2% (для незмінних 20 компаній); Харків зберігав третю позицію із 6.8% (19 КУА), хоча їхня діяльність

відбувалася в умовах значно більшої загрози, ніж КУА в більшості інших регіонів України, через регулярні масовані повітряні атаки росії на це прикордонне місто та регіон, що посилювалися у цей період. Львів та область на кінець березня мали майже 4% за кількістю КУА (11), після 3.9% на початку року. Одеса й регіон мали ті ж 7 КУА, що становили майже незмінні 2.5% ринку.

Частка областей України *поза п'ятіркою лідерів* також відносно зросла за 1-й квартал 2024 року за рахунок скорочення кількості КУА в Києві: з 9.5% до 9.7% (27 компаній).

Рис. 5. Регіональний розподіл кількості КУА станом на 31.03.2024 р.

Кількість **ІСІ в управлінні** у Києві та області у 1-му кварталі 2024 року зменшилася на 13 (-1.0%), до 1309 фондів. Загалом же по Україні вона майже не змінилася (-0.1%), тож вага Києва та регіону за цим показником за квартал дещо понизилася: з 72.6% на початку року до менш ніж 72.0% у березні (рис. 6). У Львові кількість діючих фондів продовжувала зростати: +4 (+3.0%) за 1-й квартал, до 136. Вага міста та області за кількістю ІСІ піднялася з 7.3% на початку 2024 року до 7.5% у березні. Кількість ІСІ у Харкові та області зросла на один (+0.9%), до 114, а вага регіону за цим показником – із 6.2% до 6.3%. Частка Дніпра та його регіону залишилася на рівні 5.8% на кінець

березня 2024 року – кількість фондів в управлінні тут не змінилася за 1-й квартал.

У регіонах України *поза ТОП-5* кількість ІСІ, як і їхня вага, збільшилася у січні-березні 2024 року: +7 фондів (8.1%) та з 4.7% до 5.1% відповідно.

У розподілі **активів ІСІ в управлінні** за регіонами реєстрації фондів у 1-му кварталі 2024 року частка найбільших п'яти регіонів у цілому продовжувала зменшуватися. Вага Києва опустилася з 78.6% на початку року до 78.2% у березні, в умовах слабшого, ніж загальне по Україні, зростання активів ІСІ в управлінні у столиці та регіоні (+2.6% проти +3.1%). Частка Дніпра та області також дещо зменшилася, у межах 6.0%, при зростанні активів ІСІ

на 2.6%. У Львові та області активи ІСІ додали 4.4% за квартал, тож наздогнали Дніпровський регіон за часткою ринку: вона збільшилася з 5.9% на початку 2024 року до 6.0% у березні. Харків також мав зростання за активами ІСІ, проте тільки на 0.7%, що призвело до зниження ваги регіону з 4.4% до 4.3%. У ТОП-5 регіонів за активами ІСІ в управлінні в цьому кварталі ввійшли Івано-Франківськ та область (+18.5%), із 1.5% до 1.8%. Натомість, своєю позицією їм поступилося Запоріжжя, де активи ІСІ в управлінні зросли тільки на 1.3%, тож їхня вага несуттєво зменшилася (з менш ніж 1.6% до понад 1.5%).

Решта регіонів, з урахуванням змін у ТОП-5, збільшили сукупні активи в управлінні на 7.5% за 1-й

квартал, що підняло їхню вагу за цим показником із 3.6% на початку 2024 року до 3.7% у березні. На це суттєво вплинуло, зокрема, зростання активів ІСІ більш ніж удвічі на Закарпатті (частка у березні – 0.3%), а також в Одесі та області – на 7.4% (частка в межах 0.6%).

Таким чином, у 1-му кварталі 2024 року в цілому концентрація галузі управління активами ІСІ у найбільших за кількістю КУА, ІСІ та за обсягом активів ІСІ в управлінні областях, зокрема Києва, послаблювалася, причому для КУА та активів в управлінні ця тенденція зберігалася принаймні другий квартал поспіль.

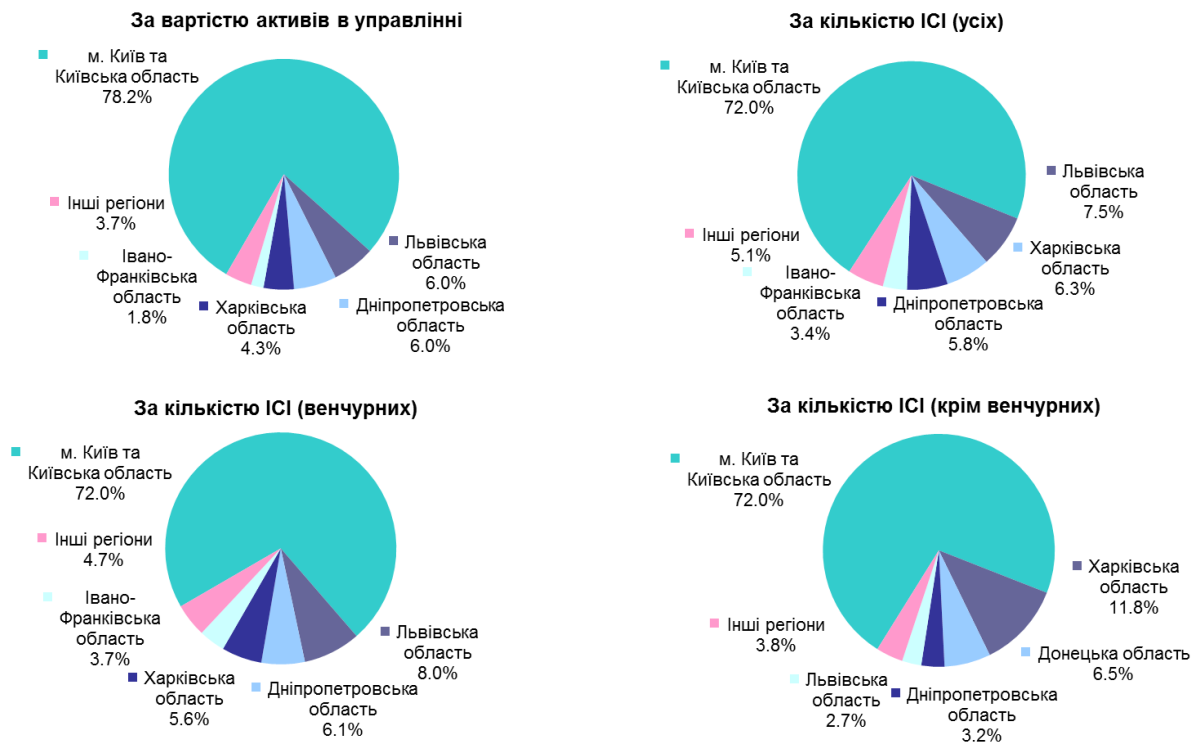

Рис. 6. Регіональний розподіл ІСІ за кількістю та вартістю їхніх активів в управлінні станом на 31.03.2024 р.

2.3. Вартість активів та чистих активів ІСІ

Сукупні загальні активи діючих ІСІ, що перебували в управлінні КУА та досягли нормативів (сформованих, «визнаних» ІСІ), за даними звітів фондів, на 31.03.2024 дорівнювали **614 102 млн грн** (рис. 7). За 1-й квартал вони зросли загалом на 2.1%, а за останній рік – на 11.3%.

Зростання вартості активів сформованих ІСІ у січні-березні 2024 року відбулося в усіх секторах ІСІ за типами фондів, окрім закритих із приватним розміщенням (невенчурних), попри збільшення кількості квартальних звітів цих ІСІ.

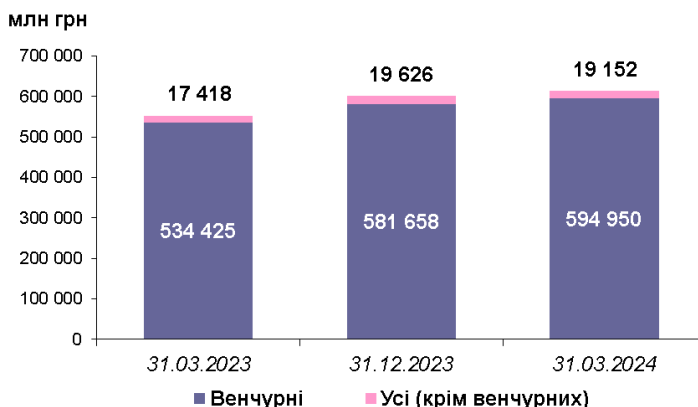

Рис. 7. Динаміка вартості активів ІСІ 1-му кварталі 2023-24 рр.

Відносно найбільше за 1-й квартал зросли активи *інтервальних ІСІ* – на 3.5%, несуттєво відставали й *закриті ІСІ з публічним розміщенням* (+3.2%), що перервали негативний тренд попередніх трьох кварталів. *Венчурні* фонди додали 2.3% активів, зокрема, завдяки збільшенню кількості звітів цих фондів на 1.3%. *Відкриті ІСІ* у січні-березні 2024 року зростали четвертий квартал поспіль, хоча все ще несуттєво (+0.7%) – за незмінної кількості діючих фондів у секторі (16) та відтоку капіталу, що тривав.

Станом на 31.03.2024 загальні активи *венчурних ІСІ* становили **594 950 млн грн**, *відкритих ІСІ* – **153 млн грн**. За рік у березні перші наростили 11.3%, другі – 7.4%.

Вартість чистих активів (ВЧА) усіх сформованих ІСІ у 1-му кварталі 2024 року прискорила зростання порівняно з попереднім кварталом (+3.8%) і на кінець березня сягнула **509 321 млн грн** (табл. 4). За рік у березні сукупна ВЧА ІСІ додала 17.9%.

Як і для загальних активів сформованих фондів, ріст зафіксовано в усіх секторах ІСІ, окрім закритих невенчурних із приватним розміщенням. Серед *венчурних* фондів загальному зростанню, як і раніше, сприяло як нарощення вартості активів старіших фондів, так і подальша поява нових венчурних КІФ.

Таблиця 4. Динаміка ВЧА ІСІ у розрізі типів фондів у 1-му кварталі 2023-24 рр., млн грн

Фонди	31.03.2023	31.12.2023	31.03.2024	Зміна за 1-й квартал 2024	Зміна за рік
Відкриті	142.5	151.9	153.1	0.8%	7.4%
Інтервальні	58.5	60.7	62.8	3.6%	7.4%
Закриті (крім венчурних), у т. ч.:	16 784.2	18 969.2	18 507.8	-2.4%	10.3%
з публічною емісією	4 327.7	3 990.8	4 126.0	3.4%	-4.7%
з приватною емісією	12 456.6	14 978.5	14 381.8	-4.0%	15.5%
Усі (крім венчурних)	16 985.3	19 181.8	18 723.8	-2.4%	10.2%
Венчурні	414 831.0	471 303.0	490 597.4	4.1%	18.3%
Усі (з венчурними)	431 816.2	490 484.8	509 321.1	3.8%	17.9%

* Діючі ІСІ, які досягли нормативу мінімального обсягу активів (були визнані такими, що відбулися), перебувають в управлінні КУА та надали звітність за відповідний період (на звітну дату).

Сектор закритих ІСІ з приватним розміщенням (крім венчурних) сукупно втратив 4.0% чистих активів за 1-й квартал 2024 року, адже один із трьох найбільших фондів зменшився на 85% за цей період, що не вдалося компенсувати на рівні сектору збільшенням кількості квартальних звітів цих ІСІ на 13.2% і зростанням ВЧА понад половини решти таких фондів.

Відкриті ІСІ отримали +0.8% ВЧА за 1-й квартал 2024 року та, як і інтервальні, – 7.4% за рік у березні. У цьому кварталі, як і в попередньому, відкриті фонди зазнавали відтоку капіталу, тож зростання їхньої ВЧА на рівні сектору було зумовлене винятково підвищенням вартості портфельних активів фондів. Станом на 31.03.2024 чисті активи відкритих ІСІ становили понад 153 млн грн.

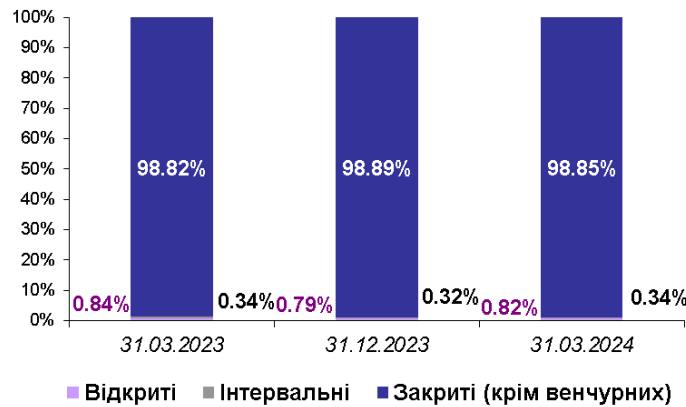

Рис. 8. Динаміка розподілу ВЧА невенчурних ІСІ за типами фондів у 1-му кварталі 2023-24 рр.

А найстрімкіше серед секторів ІСІ, на відміну від загальних активів, ВЧА у 1-му кварталі 2024 року зросла у венчурних – на 4.1%, зменшивши частку зобов'язань в активах цих ІСІ із 19% до 18%. ВЧА венчурних фондів також додала 18.3% за останній рік, випередивши зростання в інших секторах. У березні

2024 року чисті активи цих ІСІ становили 490 597 млн грн, або 96.3% сукупної ВЧА усіх ІСІ (рис. 9).

Частка інших секторів фондів у сукупній ВЧА усіх ІСІ в цілому продовжила тренд на зменшення: із 3.9% на початку року до 3.7% у березні. Частка відкритих ІСІ залишалася у межах 0.03%.

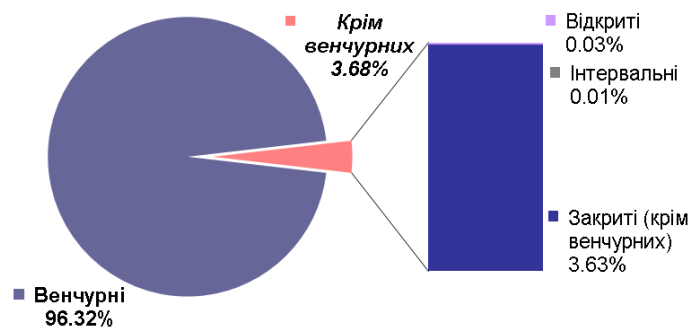

Рис. 9. Розподіл ВЧА ІСІ за типами фондів станом на 31.03.2024 року

2.4. Чистий притік/відтік капіталу у відкритих ІСІ

У 1-му кварталі 2024 року українські відкриті ІСІ працювали в умовах повномасштабної війни в Україні, що увійшла у свій третій рік. У цей період у секторі продовжував переважати чистий відтік капіталу, хоча в окремі місяці зафіксовано й позитивні чисті продажі. У січні-березні ці фонди втратили значно менше, ніж за попередній квартал – завдяки чистому притоку у лютому (+3.3 млн грн), що був найкращим місячним показником за останній рік і

послідував після найгіршого у січні (-5.9 млн грн, рис. 10). Березень 2024 року минув із незначним переважанням викупу паперів відкритих ІСІ над продажами, що було значно слабше показника за цей місяць рік тому.

Упродовж січня-березня 2024 року від 88% до понад 100% сукупних щомісячних чистих продажів (або відтоку) в секторі припадало на один фонд (змішаних інвестицій).

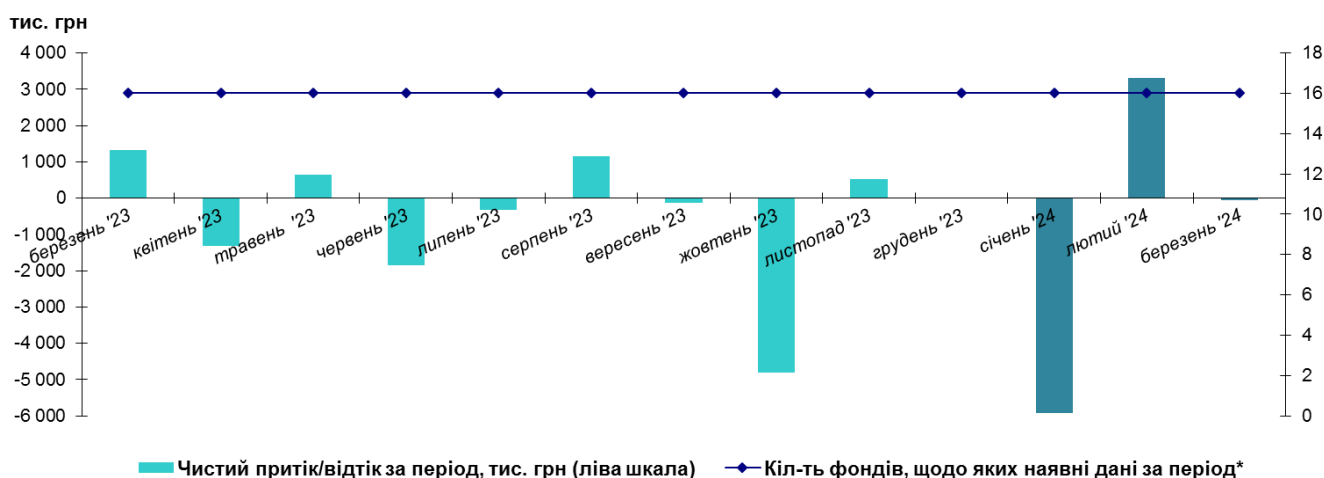

Рис. 10. Щомісячний чистий притік/відтік капіталу відкритих ІСІ у березні 2023-24 рр. (за щоденними даними)

Кількість відкритих ІСІ із чистим притоком коливалася від нуля у січні до двох у лютому-березні, а фондів із чистим відтоком – від п'яти у січні-лютому до одного у березні.

У цілому в 1-му кварталі 2024 року рух капіталу зафіксовано у 7-ми із 16-ти фондів у секторі, із них тільки один – мав незначний чистий притік. Один із фондів мав негативні квартальні чисті продажі, що становили половину сукупного результату для всього сектору.

Рух капіталу у відкритих ІСІ у 1-му кварталі 2024 року залишався негативним: **-2.7 млн грн**, після -4.3 млн грн за попередній квартал. Водночас, він був кратно меншим, ніж за аналогічний період минулого року (рис. 11). При цьому за квартал у секторі збільшилася кількість інвесторів, зокрема – місцевих роздрібних, та їхні кошти у сукупній ВЧА.

Річний чистий відтік на кінець березня 2024 року сповільнився до -8.8 млн грн, із -14.9 млн грн у грудні 2023-го.

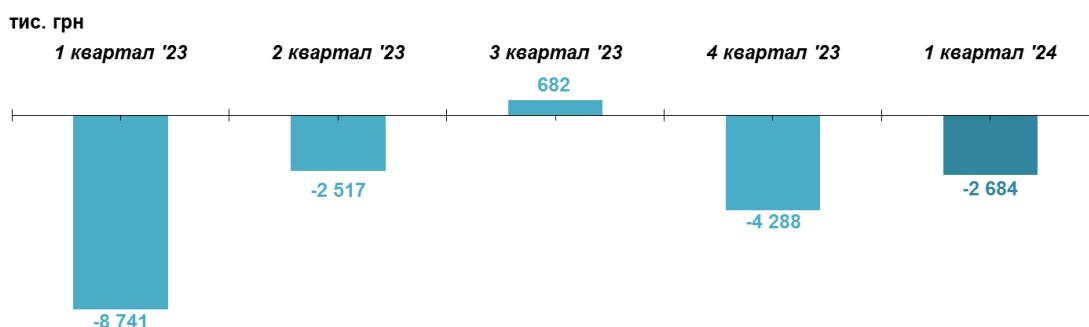

Рис. 11. Чистий притік/відтік капіталу відкритих ІСІ у 1-му кварталі 2023-24 рр., поквартально

У Європейському Союзі та світі притік нового капіталу до інвестиційних фондів у 1-м кварталі 2024 року тривав, підсилюючи зростання їхніх сукупних активів в умовах підйому на ринках. Обидві великі категорії європейських фондів – UCITS² та AIF³ – за даними EFAMA⁴, знову мали чисті продажі за квартал, причому в перших вони навіть зросли у порівнянні з попереднім, а у других і загалом для всіх фондів – дещо послабилися. Інвестори значно збільшили інтерес до довгострокових фондів (усі, крім фондів грошового ринку), зокрема – до фондів облігацій, квартальний притік до яких зріс більш ніж утричі на тлі очікуваного зниження ставок.

За січень-березень 2024 року європейська індустрія інвестиційних фондів отримала чистий притік капіталу в розмірі 106 млрд євро (після +142 млрд євро за попередній квартал та +52 млрд євро за аналогічний період минулого року).

UCITS-фонди за 1-й квартал залучили додатково 97 млрд євро (після +91 за попередній та +72 млрд євро рік тому). У цьому кварталі особливо успішними були UCITS облігацій: +84 млрд євро (після +33 млрд євро за попередній квартал та 51 млрд євро рік тому). Натомість, чистий притік до UCITS MMF (фонди грошового ринку) сповільнився зі 116 млрд євро до 23 млрд євро за квартал (рік тому – 13 млрд євро). Водночас, ETF цієї категорії, що використовуються для інвестування як у ринки акцій, так і облігацій, отримали майже такі ж чисті продажі, що й у 4-му

кварталі 2023 року: 54 млрд євро, після 57 млрд євро відповідно (рік тому – 43 млрд євро). У «класичних» же фондах акцій вперше за чотири квартали спостерігався чистий притік капіталу: +10 млрд євро (після -4 млрд євро за попередній квартал та +23 млрд євро рік тому). А от у фондах змішаних активів цієї категорії тривав чистий відтік: -24 млрд євро за 1-й квартал 2024, після -47 млрд євро за попередній (-17 млрд євро рік тому).

AIF-фонди у 1-му кварталі мали чистий притік 9 млрд євро (після +51 млрд євро за попередній, -20 млрд євро рік тому). Серед класів AIF найбільший квартальний чистий притік також отримали фонди облігацій: +12 млрд євро (після -4 млрд євро, -25 млрд євро рік тому). Єдиним іншим класом AIF, що у 1-му кварталі додатково залучив капітал були фонди змішаних активів: +9 млрд євро (після +1 млрд євро, +7 млрд євро рік тому). «Інші» фонди⁵ – найбільша категорія серед AIF за чистими активами – за січень-березень втратили через чистий відтік 2 млрд євро (після +49 млрд євро за попередній квартал, +7 млрд євро рік тому). Фонди нерухомості повторили результат 4-го кварталу минулого року: -2 млрд євро (+0.4 млрд євро рік тому).

Чисті активи UCITS та AIF у 1-му кварталі 2024 року продовжували зростати й додали 4.4%. Зокрема UCITS збільшилися на 5.3% – знову в ногу зі зростанням ринків, AIF – на 2.7%. Сукупна ВЧА фондів у ЄС та ЄЕЗ на кінець березня становила 21.6 трлн євро, з яких 63.9% було в UCITS.

² У цьому контексті довгострокові фонди UCITS – усі класи UCITS, окрім фондів грошового ринку. UCITS (Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities) – підприємства з колективного (спільного) інвестування в оборотні цінні папери (такі, що перебувають в обігу на регульованих ринках); є відкритими фондами із публічним розміщенням жорсткими вимогами до складу, якості, ліквідності та структури активів. Регулюються відповідною Директивою (Directive 2009/65/EC від 13 липня 2009, зі змінами згідно з Directive 2014/91/EU від 23 липня 2014) та іншими пов'язаними актами законодавства ЄС. Є найбільш подібними до українських відкритих ІСІ (диверсифікованих та спеціалізованих, з публічним розміщенням).

³ AIF (Alternative Investment Funds) – фонди альтернативних інвестицій; фактично включають усі інші регульовані фонди, що не є UCITS. Компанії, що

здійснюють управління такими фондами, регулюються Директивою AIFMD (Directive 2011/61/EU of 8 June 2011). Більшість українських ІСІ за своїми характеристиками подібні саме на AIF.

⁴ За наявними даними щодо 29-ти країн, асоціації яких є членами EFAMA (24 країни-члени ЄС, у т. ч. Польща (колишній член EFAMA), а також Великобританія, Ліхтенштейн, Норвегія, Швейцарія і Туреччина) – див. [European Quarterly Statistical Release for the First Quarter of 2024](http://www.efama.org) на сайті EFAMA: <http://www.efama.org>.

⁵ Ця категорія AIF включає фонди грошового ринку, гарантовані фонди, ARIS-фонди (фонди інноваційних стратегій абсолютного доходу) та решту інших AIF-фондів.

2.5. Інвестори ІСІ

Відносно суттєві зміни у структурі власності ІСІ за типами фондів і способами розміщення у 1-му кварталі 2024 року відбулися в окремих секторах, зокрема інтервальних ІСІ та закритих фондів із приватним розміщенням (крім венчурних). У кожному з них вони були зумовлені динамікою одного фонду, що значно вплинула на зміну загальної картини у відповідному секторі.

Загалом, в усіх ІСІ разом, частка найбільших інвесторів за чистими активами, що їм належать, – **юридичних осіб-резидентів** – зберігала вже стали тенденцію до зменшення: із 42.4% на початку 2024 року до 41.5% на кінець березня. У 1-му кварталі це відбулося через відносно слабше зростання сукупних коштів цих інвесторів у венчурних та інших закритих ІСІ, ніж коштів інших категорій інвесторів (+1.4%).

За секторами ІСІ, кошти цієї категорії у венчурних фондах у січні-березні зросли на 1.2%, в решті закритих ІСІ – на 13.4%. А от у відкритих та інтервальних фондах: -24.5% та -39.3% відповідно (щоправда, з уже низької бази). У перших кілька юридичних осіб-резидентів вийшли з трьох фондів або продали частину сертифікатів у цьому кварталі, у других відбувся як продаж таким інвестором частини належних йому сертифікатів одного фонду, так і різке падіння вартості сертифіката в іншому фонді, де інвестором є саме місцеве підприємство. Врешті, у

відкритих ІСІ частка коштів юридичних осіб-резидентів, на відміну від попереднього кварталу, скоротилася: із 9.0% на початку року до 6.8% у березні, в інтервальних – з 12.7% до 7.5% (рис. 12). Найбільшу частку компанії-резиденти України на 31.03.2024 зберігали у закритих ІСІ з публічним розміщенням, де вона несуттєво зменшилася через відносно менше зростання коштів цих інвесторів порівняно з роздрібними, з 74.3% на початку року до 74.0% у березні. У венчурних ІСІ їхня вага також падала далі з тієї ж причини: із 43.2% до 42.0%.

Фізичні особи-резиденти у 1-му кварталі 2024 року продовжували нарощувати свої кошти в ІСІ в цілому та майже в кожному секторі фондів зокрема. В усіх ІСІ загалом сукупна вартість вкладень цих інвесторів зросла на 6.4%, що значно випереджало ріст ВЧА ІСІ в цілому, тож вага перших тут піднялася з 36.1% на початку року до 37.0% у березні.

Сукупна вартість інвестицій цих учасників у венчурних ІСІ за січень-березень збільшилася на 7.7%, що сприяло збільшенню їхньої частки у ВЧА сектору з 34.5% на початку січня до 35.7% у березні.

У відкритих ІСІ сукупна вартість вкладень роздрібних інвесторів-резидентів за 1-й квартал 2024 року зросла на 3.6%, а їхня вага у ВЧА – з 84.6% на початку року до 87.0% у березні.

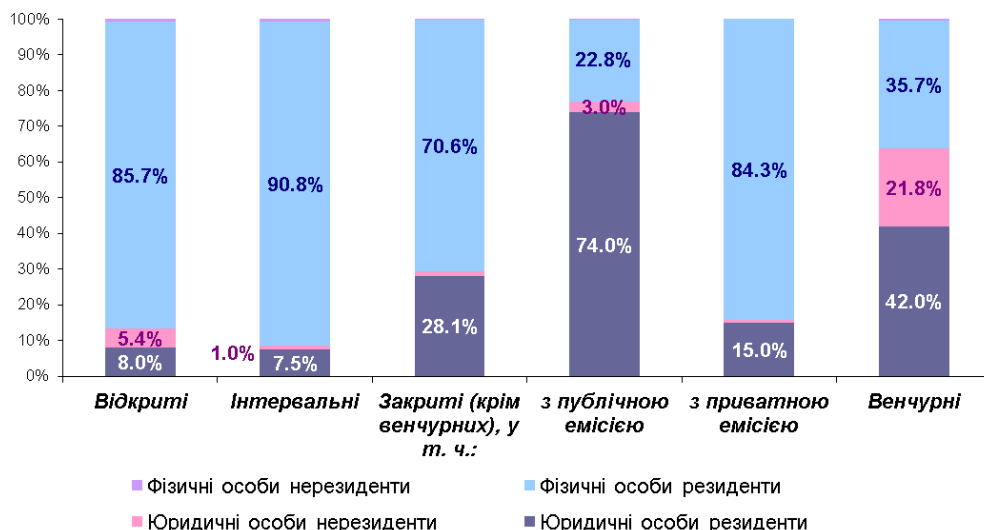

Рис. 12. Вкладення в ІСІ за категоріями інвесторів станом на 31.03.2024 року, частка у ВЧА⁶

⁶ Без урахування цінних паперів фондів на пред'явника, що перебувають в обігу.

Сукупні кошти **інвесторів-нерезидентів** в усіх ІСІ за 1-й квартал 2024 року збільшилася на 4.1%. Це традиційно відбулося переважно за рахунок юридичних осіб, але у відносних темпах стрімкіше зросли кошти індивідуальних інвесторів - нерезидентів (+13.3% проти +3.9%). Відповідно, вага нерезидентів у ВЧА ІСІ в цілому підвищилася з 21.5% на початку року до 21.6% у березні.

За секторами, квартальне зростання коштів нерезидентів знову відбулося переважно у **венчурних фондах** (+4.0% за січень-березень 2024). Значний приріст також відбувся в інших **закритих ІСІ**: +58.5% – з низької бази на початку року та за рахунок появи квартальних даних кількох закритих ІСІ з приватним розміщенням (крім венчурних) зі значною часткою нерезидентів у ВЧА). Врешті, їхня частка у ВЧА **венчурних фондів** на кінець березня залишалася в межах 22.3%, а в **закритих (крім венчурних)** у цілому – зросла з 0.8% до 1.3%.

На кінець березня 2024 року 97.5% закордонних вкладень в усіх ІСІ в цілому утримували **компанії-нерезиденти** (після 97.7% на початку року), а 99.8% їхніх коштів перебували у **венчурних ІСІ**. У **відкритих фондах** сукупна вартість інвестицій цих учасників у 1-му кварталі зменшилася на 1.3%, що понизило їхню вагу з 5.6% на початку 2024 року до 5.4% у березні.

Кількість інвесторів ІСІ на 31.03.2024 року становила **282 775** (табл. 5)*. Із них 99%, як і раніше, були фізичними особами - резидентами України, 95.3% – учасниками інтервальних фондів⁷, 0.6% – відкритих, 1.6% – венчурних.

За 1-й квартал 2024 року інвесторів ІСІ стало більше загалом на 1431 (0.5%). При цьому приріст зафіксовано в усіх секторах за типами фондів і способами розміщення.

Таблиця 5. Інвестори ІСІ за категоріями, кількість та частка у загальній кількості, станом на 31.03.2024 р.

Фонди	Юридичні особи				Фізичні особи				РАЗОМ	Q1 2024
	резиденти		нерезиденти		резиденти		нерезиденти			
Відкриті	20	1.18%	2	0.12%	1 667	98.52%	3	0.18%	1 692	4.1%
Інтервальні	19	0.01%	1	0.00%	270 502	99.99%	19	0.01%	270 541	0.0%
Закриті (крім венчурних), у т. ч.:	356	5.07%	10	0.14%	6 645	94.67%	8	0.11%	7 019	21.9%
з публічною емісією	160	4.40%	4	0.11%	3 463	95.27%	8	0.22%	3 635	1.5%
з приватною емісією	196	5.79%	6	0.18%	3 182	94.03%	0	0.00%	3 384	55.5%
Усі (крім венчурних)	395	0.14%	13	0.00%	278 814	99.84%	30	0.01%	279 252	0.5%
Венчурні	1 993	44.06%	317	7.01%	2 181	48.22%	32	0.71%	4 523	0.9%
Усі (з венчурними)	2 388	0.84%	330	0.12%	280 995	99.02%	62	0.02%	283 775	0.5%

У 1-му кварталі продовжувала жваво зростати кількість інвесторів **закритих ІСІ з приватним розміщенням (крім венчурних)**: +55.5% (+1 208). Це знову відбулося за рахунок залучення учасників до кількох фондів цієї категорії, створених минулого року. У **відкритих ІСІ** кількість інвесторів за січень-березень 2024 року зросла вперше з 4-го кварталу 2021 року, на 67 (+4.1%, після -0.4% за 4-й квартал 2023), до 1 692. В **інтервальних фондах** додалося 62 учасники (+0.02%), у **закритих ІСІ з публічним розміщенням** – 54 (+1.5%). У **венчурних фондах** інвесторів побільшало на 40 (+0.9%), до 4 523 – найбільше після інтервальних ІСІ, як і раніше.

За категоріями учасників, кількість **українських резидентів - корпоративних інвесторів** за 1-й квартал 2024 року зменшилася у **відкритих і закритих фондах із публічним розміщенням** – по два у кожному секторі (-9.1% та -1.2% відповідно). В **інтервальних ІСІ** вона не змінилася, а в секторах **закритих фондів із приватним розміщенням** – зросла. Зокрема, у **венчурних** – на 8 (+0.4%, після -2.9% за попередній квартал); в інших **закритих ІСІ приватної емісії** – на 19 (+10.7%, після -3.6%) – переважно за рахунок кількох додаткових фондів, що відзвітували за цей квартал.

⁷ Це пов'язано з діяльністю кількох фондів, які з колишніх взаємних фондів було реорганізовано в інтервальні ІСІ та які мають відносно дуже багато дрібних інвесторів.

Фізичні особи-резиденти у січні-березні 2024 року були основними новими учасниками ІСІ. У відкритих ІСІ їх уперше за понад два роки побільшало – на 69 осіб (+4.3%, після -0.4% за попередній квартал). У закритих ІСІ із публічним розміщенням їхня кількість продовжувала збільшуватися: +56 (+1.6%, після +0.3%), із приватним розміщенням (крім венчурних) – на 1 186 (+59.4%, після +71.9%). У венчурних фондах кількість місцевих індивідуальних інвесторів у 1-му кварталі зросла на 35 (+1.6%, після +14.7% за 4-й квартал 2023, при збільшенні кількості звітів цих ІСІ на 1.3%).

Нерезидентів серед інвесторів ІСІ на кінець березня 2024 року загалом залишалось 392, хоча у венчурних фондах їх поменшало на три (-0.9%, після -1.9% за попередній квартал) – за рахунок зменшення кількості **компаній-нерезидентів** тут на п'ять (-1.6%, після -2.1%), при збільшенні індивідуальних

закордонних інвесторів на два (+6.7%). Натомість, в інших закритих ІСІ з приватним розміщенням додалось три інвестори серед компаній-нерезидентів (подвоїлося за 1-й квартал), а їхня загальна кількість в ІСІ зменшилася ще на дві (-0.6%, після -4.9% за попередній квартал). Кількість **фізичних осіб-закордонних інвесторів** в ІСІ зросла загалом на два (+3.3%) – за рахунок венчурних фондів.

Венчурні ІСІ, як і раніше, мали найбільшу кількість і частку інвесторів-нерезидентів: на кінець березня 2024 року їх було 349 у секторі – 89% від нерезидентів в усіх ІСІ (90% на початку року) та 7.7% усіх учасників цих фондів (після 7.9%). Із них 7.0% становили корпоративні інвестори (після 7.2%).

У відкритих ІСІ кількість інвесторів-нерезидентів – як корпоративних, так і індивідуальних – залишалася незмінною - п'ять (0.3% усіх учасників фондів у секторі, як і раніше).

2.6. Структура активів ІСІ

У структурі активів ІСІ у 1-му кварталі 2024 року, **частка цінних паперів та деривативів** зросла в усіх секторах ІСІ за типами фондів, окрім відкритих, де вона несуттєво скоротилася. Як і у попередньому кварталі, найбільше цьому сприяло нарощення сукупної вартості вкладень у **державні облигації (зокрема, ОВДП)**, що відбулося в кожному секторі (табл. 6).

У закритих ІСІ збільшення сукупної вартості й частки цінних паперів в активах відбулося також завдяки вкладенням в корпоративних інструментах:

у фондах із публічним розміщенням – в **акціях**, з приватним розміщенням – у **корпоративних облигаціях**, а у венчурних – також у **векселях** та інших цінних паперах і деривативах.

У відкритих ІСІ у січні-березні вага фондових інструментів дещо опустилася вперше за чотири квартали – через зменшення сукупної вартості вкладень в **акції** та в **корпоративні облигації**.

Сукупна вартість усіх цінних паперів і деривативів в активах ІСІ у цілому за 1-й квартал 2024 року зросла на 6.1%.

Таблиця 6. Зміни у структурі агрегованих портфелів ІСІ за типами фондів у 1-му кварталі 2024 року

Вид активу / Тип ІСІ / Зміна за квартал	Відкриті		Інтервальні		Закриті - з публ. проп.		Закриті - з прив. проп.		Венчурні	
	проц. п.	%	проц. п.	%	проц. п.	%	проц. п.	%	проц. п.	%
Інші активи (у т. ч. ДЗ та КП)	0.33	12.0%	-0.59	-2.8%	0.03	0.0%	-2.94	-3.9%	-0.32	-0.4%
Нерухомість	-	-	-	-	-	-	0.85	9.7%	0.06	1.2%
Грошові кошти та банківські депозити	-0.10	-0.2%	-4.62	-35.8%	-0.09	-24.9%	-0.40	-16.2%	0.04	1.7%
Банківські метали	0.09	9.3%	-	-	0.01	6.7%	-	-	0.00	7.9%
Облигації державні (у т. ч. ОВДП)	0.33	0.8%	4.41	8.9%	0.18	2.4%	1.95	32.7%	0.10	14.2%
Акції	-0.43	-4.0%	0.03	0.2%	-0.06	-1.8%	0.22	4.2%	0.03	2.5%
Корпоративні облигації	-0.22	-6.9%	0.77	24.5%	-0.06	-8.1%	0.11	5.8%	0.01	0.4%
Векселі	-	-	-	-	-0.01	-0.04	0.21	49.8%	0.06	7.6%
Інші ЦП та деривативи	-	-	-	-	-	-	0.00	4.3%	0.03	2.3%
Цінні папери та деривативи	-0.33	-0.6%	5.21	7.9%	0.05	0.4%	2.49	18.4%	0.22	3.6%

Відкриті фонди за січень-березень 2024 року зменшили частку інструментів ринків капіталу у своїх активах із 57.0% до 56.7%. В інтервальних ІСІ вона жваво зростала далі: з 66.0% на початку року до 71.3% у березні й залишалася найбільшою серед усіх секторів

за типами ІСІ. В обох цих секторах найбільшу частку як серед видів цінних паперів, так і в активах загалом утримували **державні облигації (ОВДП)**, що в інтервальних фондах становили вже понад половину активів – рис. 13.

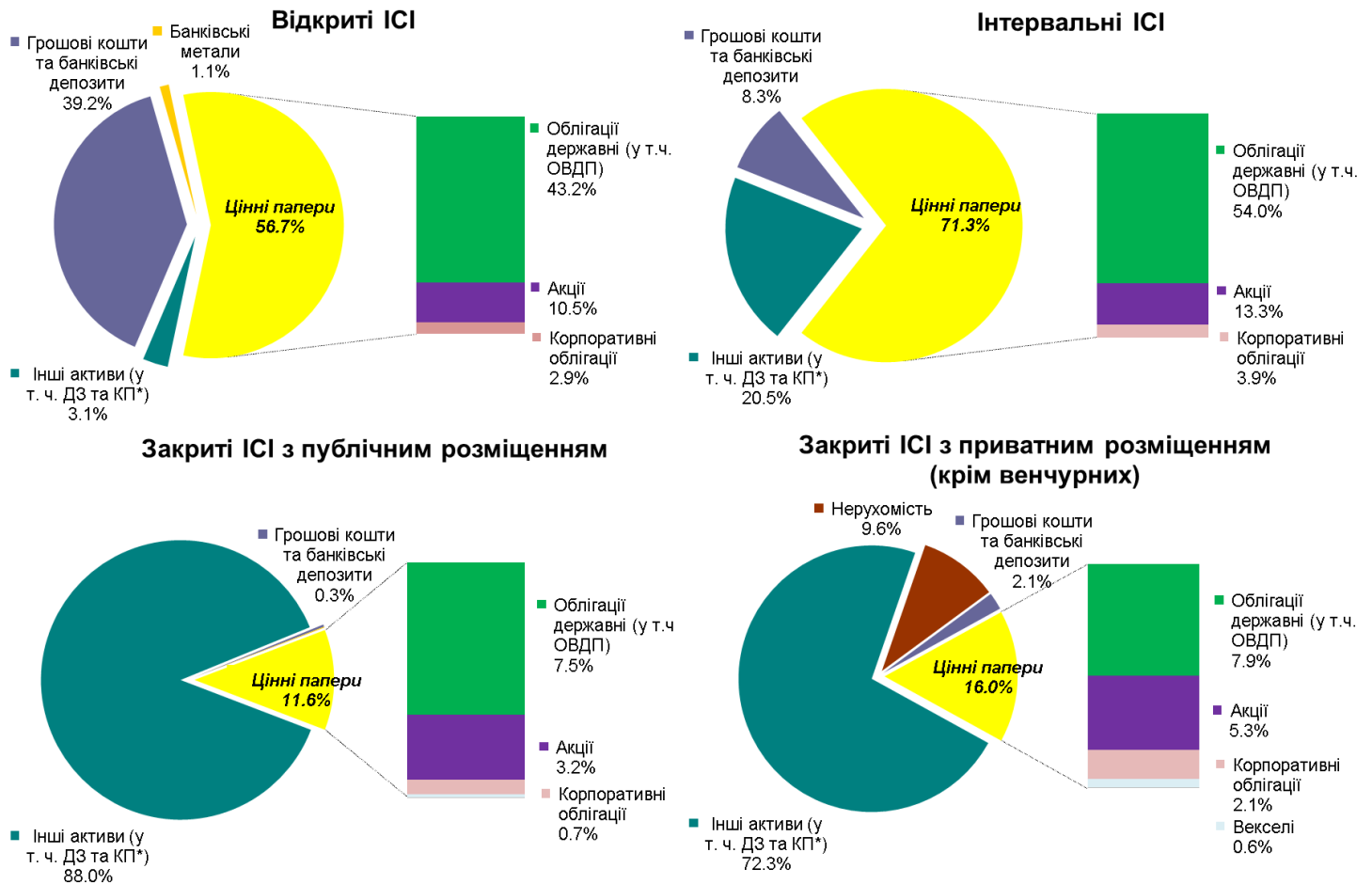

Рис. 13. Структура активів ІСІ за типами фондів станом на 31.03.2024 року

ОВДП та державні облигації в цілому в 1-му кварталі 2024 року збільшилися в сукупній вартості та вазі в усіх секторах ІСІ за типами фондів та способами розміщення. За умов падіння інфляції до 3.2% у березні, хоч і за очікуваних 8%+ за підсумками року, ставки за державними паперами майже не знижувалися, забезпечуючи інвесторам дуже привабливу доходність на тлі найнижчої серед вітчизняних активів ризиковості.

У відкритих ІСІ активи в ОВДП зросли за цей період найменше – на 1.5%, однак це дозволило їм збільшити частку із 42.9% на початку 2024 року до 43.2% у березні. В інтервальних ІСІ зведений пакет державних облигацій зріс на 12.7%, а його вага в активах сектору – із 49.6% до 54.0%. У закритих ІСІ з

публічним розміщенням сукупна вартість ОВДП та ОЗДП в активах збільшилася на 5.6% за квартал, причому лише за рахунок внутрішніх облигацій, у той час як обсяг зовнішніх зменшився майже втричі і становив 3.4% від усіх державних облигацій в активах цих ІСІ на кінець березня. Загальна ж частка зобов'язань держави у секторі зросла з менш ніж 7.4% на початку року до понад 7.5% у березні.

Найстрімкіше ж вкладення в ОВДП у 1-му кварталі 2024 року продовжували зростати у закритих фондах із приватним розміщенням (крім венчурних) – на 27.3%, до 1 153 млн грн. Це збільшило їхню вагу в активах сектору з 6.0% на початку року до 7.9% у березні.

У венчурних ІСІ сукупні інвестиції в ОВДП, після також кратного зростання за минулий рік, на кінець 1-го кварталу 2024 року коштували ще на 16.5% більше, та їхня частка в активах сектору залишалася малою (0.8% у березні, після 0.7% на початку року).

Акції, в умовах падіння українського фондового ринку на чергові майже 20% за квартал (за індексом УБ), на кінець березня 2024 року зменшилися на 3.2% у сукупній вартості в активах відкритих ІСІ. Врешті, їхня вага тут понизилася з 10.9% до 10.5%. В інтервальних фондах сукупна вартість акцій зросла за квартал на 3.7%, а їхня вага в активах сектору – в межах 13.3%. У закритих ІСІ з публічним розміщенням вкладення в акції додали 1.3% за вартістю, тож їхня частка в активах сектору дещо зменшилася, з 3.3% на початку року до 3.2% у березні. У фондах із приватним розміщенням (крім венчурних) сукупні вкладення в акціях майже не змінилися за 1-й квартал, що в умовах зменшення загальних активів сектору дозволило їм збільшити частку тут із 5.1% до 5.3%. У венчурних ІСІ акції залишалися другим найпопулярнішим видом фондових інструментів у цей період, а зростання сукупно вартості вкладень у них на 4.6% призвело до підвищення їхньої ваги в активах сектору в межах 1.3%.

Корпоративні облігації у 1-му кварталі 2024 року продовжували зменшуватися в активах відкритих фондів: -6.2%; це понизило їхню вагу в активах сектору із 3.2% до 2.9%. Також скоротилися сукупні вкладення у ці інструменти в закритих ІСІ із публічним розміщенням: -5.2% за квартал, із 0.8% до 0.7% в активах. Водночас, в інтервальних ІСІ сукупна вартість вкладень у ці папери у січні-березні 2024 року продовжувала зростати і за цей квартал її приріст був найбільшим серед усіх інструментів в активах цього сектору: +28.9%, із порівняно низької бази; їхня частка тут, відповідно, збільшилася з 3.2% до 3.9%. У венчурних ІСІ вкладення в корпоративні облігації зросли ледь не найменше серед усіх інструментів в активах за цей квартал (+2.4%), однак вони, як і раніше, мали найбільшу серед усіх видів цінних паперів вагу в активах сектору, що залишалася в межах 2.4%.

Грошові кошти на поточних і депозитних рахунках ІСІ у банках у січні-березні 2024 року зменшилися у вазі в активах усіх секторів ІСІ, окрім венчурних. У відкритих фондах, де знову відбувся відтік капіталу за підсумками кварталу, гроші все ж зросли на 0.5%, але їхня частка зменшилася з 39.3% до 39.2%. В інтервальних фондах сукупні кошти в банках скоротилися на третину за квартал, а їхня вага – з 12.9% до 8.3%. Закриті ІСІ з приватним розміщенням (крім венчурних), ймовірно, перевели частину готівки (-19.6%) у державні облігації, що зменшило вагу перших в активах сектору з 2.5% до 2.1%. У венчурних фондах вона, навпаки, збільшилася – в межах 2.2%, за умов зростання грошей на 3.7%.

«Інші» активи⁸ – найбільша складова активів венчурних (рис. 14) та інших фондів закритого типу – у перших у 1-му кварталі 2024 року продовжували зростати: +1.6%. Такий слабший приріст у порівнянні з активами сектору загалом призвів до зниження їхньої ваги тут із 86.4% на початку року до 86.1% у березні.

Сукупна вартість **нерухомості** у венчурних ІСІ збільшилася за січень-березень 2024 року на 3.2%, тож її вага зростала далі – з 5.2% до 5.3%.

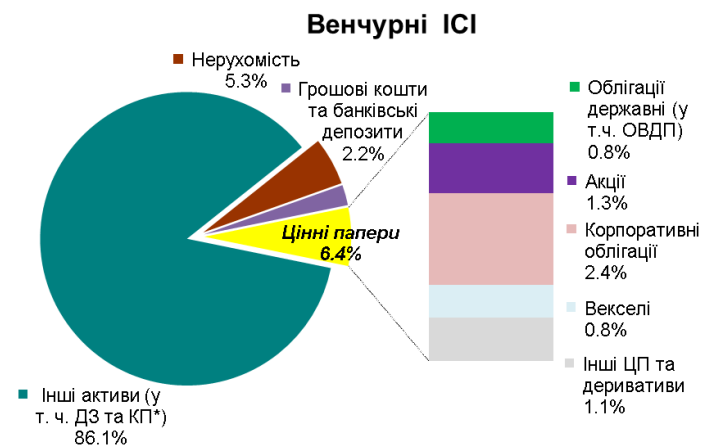

Рис. 14. Структура активів венчурних ІСІ станом на 31.03.2024 року

⁸ До «інших» активів належать корпоративні права, виражені в інших, ніж цінні папери, формах, а також дебіторська заборгованість, у тому числі

позики компаніям, у яких ІСІ володіють часткою в капіталі (для венчурних фондів).

Портфель цінних паперів та деривативів усіх ІСІ в цілому у 1-му кварталі 2024 року прискорив зростання до +6.1% і на кінець березня коштував **40 779 млн грн** (табл. 7).

Сукупна вартість усіх видів наявних інструментів збільшилася, зокрема, *державних облігацій* – на 17.5%, що підштовхнуло їхню частку в портфелі цінних паперів в активах усіх ІСІ з 13.8% на початку року до 15.3% у березні. Сума *векселів* в агрегованому портфелі усіх ІСІ показала другий найбільший відносний приріст за цей квартал, +10.2%, а їхня частка тут врешті збільшилася з 11.9% до 12.3%.

Зведений пакет *корпоративних облігацій*, що був найбільшим у фондовому портфелі ІСІ, зріс відносно найменше, на 2.4% за квартал, тож його вага тут продовжувала опускатися: з 36.3% на початку 2024 року до 35.1% у березні.

Сукупні вкладення ІСІ в *акції*, попри падіння блакитних фішок у січні-березні 2024 року, додали у сукупній вартості 4.1%, а у вазі в агрегованому портфелі ІСІ – втратили – з 21.5% на початку року до 21.1% у березні. *«Інші» цінні папери та деривативи* загалом наростили 4.4% сукупної вартості, що понизило їхню вагу з 16.5% до 16.2%. Із них 99.9% у березні, як і на початку року, були у венчурних ІСІ.

Таблиця 7. Портфель цінних паперів та деривативів ІСІ у 1-му кварталі 2024 року

Тип ЦП	Сукупна вартість ЦП у портфелях ІСІ, млн грн	Частка у зведеному портфелі ЦП ІСІ	Зміна за 1-й квартал 2024, млн грн	Зміна, %
Корпоративні облігації	14 297.5	35.1%	331.3	2.4%
Акції	8 599.8	21.1%	338.1	4.1%
Облігації державні	6 245.6	15.3%	928.4	17.5%
Векселі	5 029.0	12.3%	464.4	10.2%
Інші ЦП та деривативи	6 607.2	16.2%	276.1	4.4%
РАЗОМ	40 779.1	100.0%	2 338.2	6.1%

Вартість портфеля ІСІ, **крім венчурних**, у 1-му кварталі 2024 року зросла на 11.3%, до **2 970 млн грн** на кінець березня (табл. 8).

Найбільш суттєво на це вплинуло збільшення вкладень в *ОВДП та ОЗДП* на 20.5%, до 1 586 млн грн. Це підняло їхню вагу у зведеному портфелі фондових інструментів цих ІСІ з 49.3% на початку року до 53.4% у березні. Іще більшим темпом зросла у цей період сукупна вартість *векселів*: +39.7%, а проте – з низької бази, тож їхня вага залишалася невеликою, хоч і збільшилася з 2.6% до 3.2%.

На тлі падіння фондового ринку у цьому кварталі, сукупна вартість вкладень невенчурних

фондів в *акції* зросла лише на 0.2%, тож частка цих інструментів у портфелі ІСІ, крім венчурних, скорочувалася далі, з 35.3% на початку 2024 року до 31.7% у березні.

Корпоративні облігації у зведеному фондовому портфелі цих ІСІ додали 0.9% за квартал, а їхня частка тут також зменшилася – з 12.6% до 11.4%.

Зведений пакет *«інших» цінних паперів та деривативів* невенчурних ІСІ в 1-му кварталі 2024 року майже не змінився за сукупною вартістю, а отже його вага у фондовому портфелі в цих умовах падала далі – з 0.3% до 0.2%.

Таблиця 8. Портфель цінних паперів та деривативів ІСІ, крім венчурних, у 1-му кварталі 2024 року

Тип ЦП	Сукупна вартість ЦП у портфелях ІСІ, млн грн	Частка у зведеному портфелі ЦП ІСІ	Зміна за 1-й квартал 2024, млн грн	Зміна, %
Облігації державні	1 586.1	53.4%	269.8	20.5%
Акції	942.4	31.7%	1.6	0.2%
Корпоративні облігації	339.4	11.4%	2.9	0.9%
Векселі	95.7	3.2%	27.2	39.7%
Інші ЦП та деривативи	6.8	0.2%	0.0	0.0%
РАЗОМ	2 970.5	100.0%	301.6	11.3%

2.7. Доходність ІСІ та інших напрямків інвестування

У 1-му кварталі 2024 року результати діяльності покращилися майже в усіх секторах ІСІ за типами фондів і способами розміщення та за класами активів. Це відбулося на тлі продовження спаду на фондовому ринку України, що втратив іще майже 20%, в умовах посилення бомбардувань росією інфраструктурних підприємств, частина яких входять до основного індексу українських акцій. Квартальна доходність ІСІ, значну частку активів яких було інвестовано в акції, у січні-березні залишалася переважно негативною.

Загалом, принаймні 5 із 8-ми секторів ІСІ забезпечили позитивну доходність для своїх інвесторів. При цьому якщо індекс УБ мав лише 6 акцій упродовж кварталу, то тільки у відкритих та інтервальних фондах, що мали найбільшу частку цінних паперів в активах серед різних секторів ІСІ, на кінець березня було, відповідно, 34 та 54 емітенти (у т. ч. 27 та 48 – акцій), а випусків цінних паперів – 53 у відкритих та 73 в інтервальних.

За підсумками 1-го кварталу 2024 року, найбільш доходними фінансовими інструментами для роздрібних інвесторів знову були *строкові річні депозити у «золоті»*: +10.1% (рис. 15)⁹, адже ціна на золото зростала далі. Вклади у гривні та доларі США принесли, відповідно, 3.7% та 3.3% за січень-березень – на тлі відносно високих ставок закладами у національній валюті та її девальвації щодо долара у цей період. Депозити в євро у цьому кварталі забезпечили тільки 0.4% (після +9.5% за попередній квартал), адже курс гривні до цієї валюти залишався відносно стабільним у цей час. Житлова *нерухомість* на вторинному ринку здорожчала у середньому на 6% за квартал, а гривневі *ОВДП* зберігали одну з найвищих доходностей серед доступних для інвестування інструментів: однорічні державні облігації за 1-й квартал 2024 року принесли близько +4.2%.

Найвищу середню доходність серед різних секторів ІСІ загалом та з-поміж ІСІ за типами фондів і способами розміщення у 1-му

кварталі 2024 року забезпечили закриті ІСІ з публічним розміщенням: +8.0% (після -1.5% за попередній квартал). Діапазон показників окремих фондів у секторі значно розширився й посунувся нагору: від -8.2% до +137.2%. Без урахування крайніх значень середня доходність у секторі становила +3.3%. *Із усіх 26-ти цих ІСІ кварталний приріст інвестицій забезпечили 17 фондів (65%, після 46% за 4-й квартал 2023).* Також, 16 цих фондів забезпечили більший дохід, ніж річні строкові депозити у євро, 15 – щонайменше вберегли вкладення інвесторів від інфляції, 13 – були доходнішими за депозити у доларі США, 11 – ніж у гривні, 10 – принесли дохід на рівні або вище однорічних ОВДП, а чотири – ніж депозити в золоті.

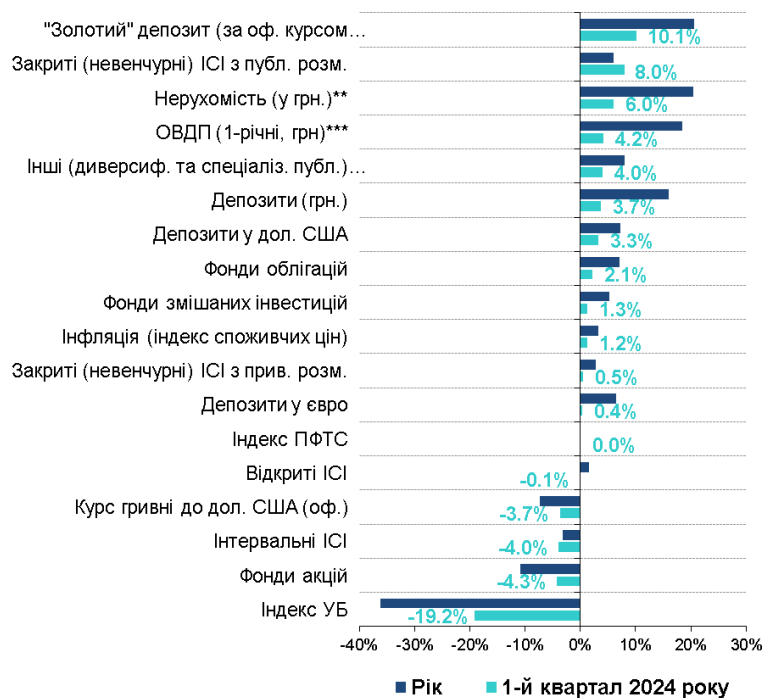

Рис. 15. Доходність ІСІ, депозитів, індексів акцій та рівень інфляції у 1-му кв. 2024 року та за рік¹⁰

⁹ Для адекватного порівняння доходності різних напрямків інвестування (видів активів) необхідно враховувати ліквідність ІСІ, зокрема, відкритого типу, що дозволяють виходити з інвестицій у будь-який робочий день без втрати доходності, на відміну від строкових банківських вкладів, які, переважно, передбачають перерахунок відсоткового доходу при достроковому поверненні коштів за ставкою вкладів на поточних рахунках (близькою до нуля). Водночас, розрахована доходність ІСІ не враховує можливі комісії та інші витрати при вході/виході до/із фондів. Також не враховується оподаткування інвестиційного прибутку при виході з фонду та оподаткування відсотків за депозитами.

¹⁰ Доходність ІСІ розрахована за даними звітності за 1-й квартал 2024 року щодо 16-ти відкритих, 14-ти інтервальних, 64-х закритих ІСІ (у т. ч. 26-ти із публічним розміщенням та 38-ми – з приватним) та за даними звітності за попередні періоди – див. [Ренкінги: ІСІ за типами фондів та ІСІ \(диверсифіковані публічні\) - за класами фондів](#). Інфляція розрахована за даними Державної служби статистики України (до попереднього місяця). Дані щодо цін на нерухомість – Держстат. Доходність за рік для ОВДП - для облігацій в обігу у березні 2023 року зі строком погашення 1 рік.

Закриті ІСІ з приватним розміщенням у 1-му кварталі 2024 року показали середні **+0.5%** (після -1.7%). Діапазон показників різних фондів у секторі розширився в обидва боки: від -84.7% до +29.1%. Без урахування крайніх значень середня доходність у секторі становила +2.1%. *Позитивні результати кварталу забезпечили 19 фондів із 38-ми (50%, після 38% за попередній квартал).* Також, 18 фондів принесли більший дохід, ніж річні строкові депозити у євро, 13 – щонайменше компенсували втрати від інфляції, 7 – були доходнішими за депозити у доларі США, п'ять – ніж у гривні та в порівнянні з однорічними ОВДП, а чотири – ніж депозити в золоті.

Відкриті ІСІ у цьому кварталі мали **-0.1%** у середньому (після -1.1% за попередній), а без урахування крайніх значень – **+0.7%**. Діапазон показників окремих фондів цього типу значно звужився: від -16.4% до +5.1%. *Із 16-ти відкритих ІСІ 10 забезпечили зростання вартості своїх сертифікатів за цей час (63%, після 75% за попередній квартал).* Також, 9 фондів цього типу щонайменше компенсували втрати від інфляції за січень-лютий і були доходнішими за річні строкові депозити у євро, 6 – ніж у гривні й доларі США, три – ніж однорічні ОВДП.

Інтервальні ІСІ показали середні **-4.0%** за цей квартал (після -0.1%). *Позитивну доходність принесли 8 фондів із 14-ти (57%, після 36%),* які також щонайменше компенсували втрати від інфляції за 1-й квартал і були доходнішими за депозити в євро. Крім того, три фонди принесли більший дохід, ніж однорічні ОВДП та строкові річні депозити у гривні й доларі США, а один – ніж вклади у золоті.

Серед диверсифікованих і спеціалізованих ІСІ з публічним розміщенням за класами активів у 1-му кварталі 2024 року найдоходнішими були інші фонди: +4.0%, серед яких 75%, тобто три фонди продемонстрували зростання вартості своїх сертифікатів, а два з них – доходність на рівні або вище строкових річних

депозитів у гривні, доларі США й золоті та в однорічних гривневих ОВДП.

Фонди облігацій забезпечили середні **+2.1%** за квартал (після +1.3%). Два із чотирьох фондів цього класу, як і в попередньому кварталі, принесли позитивні результати (негативний – один), більш ніж компенсували інфляцію і були доходнішими за строкові річні депозити в іноземних валютах та у гривні, а також у порівнянні з однорічними ОВДП.

Фонди змішаних інвестицій у січні-березні 2024 року мали середні **+1.3%** (після -0.1%). Результати окремих 18-ти фондів у секторі варіювалися від -10.0% до +15.8%. Загалом, *13 таких фондів мали позитивну доходність за квартал (72%, після 74%),* а також щонайменше компенсували втрати від інфляції за цей квартал і були доходнішими за строкові річні депозити в євро, 6 – забезпечили більший дохід, ніж депозити у гривні й доларі США, три – ніж однорічні ОВДП, один – ніж вклади у золоті.

Фонди акцій у 1-му кварталі знову зазнали втрат: **-4.3%** у середньому (після -8.2%). При цьому один із п'яти таких фондів несуттєво підвищив вартість свого сертифіката, а решта мали кращі показники, ніж індекс УБ.

За рік у березні позитивний і найбільший серед ІСІ результат для інвесторів забезпечили фонди облігацій (+8.5%). А найбільші річні збитки були, теж як і раніше, у **фондах акцій (-18.1%),** на тлі удвічі більшого падіння індексу УБ за цей час. Решта класів диверсифікованих і спеціалізованих фондів із публічним розміщенням показали позитивні річні результати: **+5.1%** серед фондів змішаних інвестицій та **+6.6%** серед інших фондів.

Серед ІСІ за типами фондів і способами розміщення, найдоходнішими за останній рік були **закриті фонди із приватним розміщенням: +6.0%.** Відкриті ІСІ також забезпечили приріст інвестицій своїх учасників за рік: **+1.5%** у середньому.

3. Резюме

У 1-му кварталі 2024 року індустрія управління активами інститутів спільного інвестування в Україні переважно продовжила тренди попередніх місяців, демонструючи часткове кількісне зростання й нарощення активів в управлінні. Як і раніше, це

відбувалося на тлі повномасштабної війни росії проти України, що увійшла у свій третій рік.

Ключовими трендами індустрії у січні-березні 2024 року були:

- Подальше зменшення кількості КУА – та збільшення кількості зареєстрованих і

- сформованих ІСІ – як і раніше, за рахунок венчурних КІФ;
  - Прискорення квартального зростання сукупної вартості активів та, особливо, ВЧА визнаних ІСІ в цілому, при цьому:
  - Зростання ВЧА відкритих, інтервальних і закритих ІСІ з публічним розміщенням – за незмінної кількості діючих фондів у цих секторах; також зросла вона й у венчурних ІСІ – у тому числі за рахунок збільшення кількості таких фондів;
  - Подальше сповільнення чистого відтоку капіталу з відкритих ІСІ;
  - Стале збільшення сукупних інвестицій юридичних осіб-резидентів України в ІСІ й одночасне скорочення їхньої частки у сукупній ВЧА фондів на тлі стрімкішого зростання коштів місцевих індивідуальних інвесторів, вага яких у сукупній ВЧА ІСІ в цілому та у венчурних фондах зокрема продовжувала підвищуватися;
  - Збільшення кількості інвесторів в усіх секторах ІСІ за типами фондів і способами розміщення, із подальшим жвавим її нарощенням у закритих ІСІ з приватним розміщенням (крім венчурних) – зокрема завдяки створеним минулого року фондам; перша з 4-го кварталу 2021 року поява додаткових інвесторів у відкритих ІСІ;
  - Подальше збільшення частки цінних паперів і деривативів в інтервальних і закритих ІСІ (крім венчурних), перше за тривалий час її зростання також у венчурних фондах; при цьому – продовження нарощення вкладень в ОВДП в усіх секторах ІСІ;
  - Підвищення доходності практично в усіх секторах ІСІ за типами фондів, способами розміщення та класами активів порівняно з попереднім кварталом і позитивна доходність у п'яти із восьми з них.
- Таким чином, у перші місяці 2024 року галузь ІСІ в Україні зберігала тренд вартісного зростання, попри загострення воєнних дій та ускладнення регуляторних умов діяльності. Іще кілька КУА вийшли з ринку, однак створення нових фондів тривало, хоч і меншими темпами, ніж у попередньому кварталі. Двигунами кількісного розширення галузі залишалися венчурні ІСІ в корпоративній формі.
- На кінець березня 2024 року сукупна вартість активів ІСІ, проінвестованих у переважно українські компанії з десятків різних секторів економіки, включно із наданими їм позиками або придбаними їхніми акціями, облігаціями і векселями, становила близько 546 млрд грн. Крім того, ІСІ збільшили кредитну підтримку держави через придбання ОВДП України ще на 1 млрд грн за квартал – до понад 6 млрд грн. Вони також залишалися кредиторами банків, де кошти ІСІ зросли до майже 14 млрд грн.

Додаткова інформація про ІСІ на сайті УАІБ:

- [Ринок у цифрах](#)
- Довідник ІСІ: [Фонди в управлінні](#)